

FATTAKOLLEN 2017

SAMMANSTÄLLNING AV SVAR

Miljöpartiet
Ellinor Scheffer
Politisk sekreterare

Kommer ert parti att rösta för eller emot sexualbrottskommitténs förslag (s.k. samtyckeslagen)? Hur ställer ni er till följande punkter och varför:

- a) samtycke**
- b) grov oaktsamhet**
- c) bättre stöd till målsäganden under rättsprocessen**
- d) ändrad brottsrubricering**

Inledningsvis vill jag bara tydliggöra att det som händer med sexualbrottskommitténs förslag är att regeringen bereder det till proposition. Det är alltså inte nödvändigtvis i varje detalj samma förslag som kommittén lade som regeringen senare kommer att lägga fram och riksdagen rösta om. Med den reservationen att förslagen i vissa avseenden kan komma att skilja sig, kommer vi att verka i regering för att regeringen lägger fram de förslag som sexualbrottskommittén presenterade i alla delar. Därefter kommer vi naturligtvis att rösta bifall!

a) Ja! För Miljöpartiet är det grundläggande att utgångspunkten ska vara att sex utan samtycke inte är okej. Gränsen mellan straffbart och straffritt måste också dras här. Detta är en principiellt mycket viktig fråga, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. För de flesta människor är det en självklarhet att sex utan samtycke inte är okej. Det är dags att lagstiftningen speglar det. Vi har drivit den här frågan under mycket lång tid och tycker att sexualbrottskommitténs förslag är bra.

b) Ja! Det är rimligt att den som börjar ha sex med en annan person ska ta ansvar för att ta reda på att den de vill ha sex med och vill, inte är medvetlös eller sover etc. Dagens lagstiftning behöver skärpas genom att ett ansvar även vid grov oaktsamhet införs. Vi har sett att en liknande bestämmelse använts framgångsrikt i Norge och tror att detta skulle kunna leda till att personer fälls till ansvar även när bevisen inte räcker för att visa uppsåt.

c) Ja! Vi vet att stöd redan tidigt under polisutredningen är en framgångsfaktor för att de skyldiga ska dömas för våldtäkt. Vetskapen om att ett professionellt stöd finns kan också göra att fler väljer att anmäla övergrepp och att upplevelsen av rättsprocessen blir bättre. Den som har ett bra stöd riskerar i mindre utsträckning att uppleva rättsprocessen som en upprepning av övergreppet. Därför är det otroligt viktigt att lagstiftningen säkerställer att målsägarbiträden förordnas tidigt och har en hög kompetens.

d) Återstår att se. Under arbetet i kommittén framstod det som att stora flertalet av företrädare för brottsoffer såg vinster med en ändrad brottsrubricering från våldtäkt till sexuellt övergrepp. När remissvaren kommit in ser vi att så inte är fallet. Därför överväger Miljöpartiet att inte förorda den förändringen.

Hur kommer ert parti att arbeta för en samtyckeskultur och hur återspeglas det arbetet i er budget?

En central del är arbetet med att motverka destruktiva maskulinitetsnormer. Det är ett arbete som är särskilt viktigt inom hela skolväsendet, från förskolan och uppåt. Miljöpartiet har varit drivande för att ett inrättat skolutvecklingsprogram där bland annat jämställdhet och normkritisk pedagogik är centrala delar. Det görs även satsningar inom ramen för bidrag till ideella organisationer genom MUCF. Myndigheten har bland annat fått i uppdrag att genomföra en jämställdhetsinsats riktad till pojkar och unga män i syfte att förebygga våld och sexistiskt beteende.

Regeringen har också tillsatt en utredning (Bättre skydd mot diskriminering SOU 2016:87) som bland annat ser över hur ansvaret för tillsynen av diskrimineringslagen i skolan kan förbättras. Idag är det diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn i skolan utifrån diskrimineringslagen och utreder anmälningar om sexuella trakasserier. Skolinspektionen utövar tillsyn över att bestämmelserna om kränkande behandling och trygghet och studiero i skollagen efterlevs i skolorna. Utredningen föreslår att tillsynsansvaret för arbetet med åtgärder mot diskriminering i skollagsreglerad verksamhet ska övergå till Skolinspektionen.

Skolverket har fått i uppdrag att utvärdera programmet Mentors in Violence Prevention (MVP), vid användning i skolan. I uppdraget ingår att låta en extern forskare utvärdera effekterna av programmet MVP. Utvärderingen ska bl.a. belysa huruvida programmet leder till förändring av stereotypa könsnormer som kopplar samman maskulinitet och våld samt till förändring av attityder och beteende kopplat till pojkars våld.

Därutöver är det viktigt att de som idag möter offer för sexuellt våld och förövare av sexuellt våld har goda kunskaper om frågan. Därför drev Miljöpartiet också på för att regeringen skulle sätta igång arbetet med att skriva in kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation i examensmålen för relevanta yrkesgrupper.

Arbetet med att ta till vara och sprida kunskap och framgångsrika modeller behöver stärkas. Därför ser vi också ett behov av den jämställdhetsmyndighet som regeringen ska inrätta.

Inom ramen för regeringens nationella strategi mot mäns våld mot kvinnor lyfts särskilt det förebyggande arbetet fram. Här är normfrågorna centrala. Att fokus inte bara hamnar på att hantera redan begångna övergrepp är viktigt för att faktiskt minska våldet. Sammantaget satsar regeringen 900 mkr i strategin utöver de 400 mkr som satsas på kvinnojourer och de ytterligare medel som går till Brottsofferjourerna.

I nedan debattartikel skrev vi bland annat om vikten av insatser utöver bra lagstiftning: <http://www.aftonbladet.se/debatt/article23650760.ab>

Hur kan Sverige bli ett föregångsland i motverkandet och bekämpandet av sexuellt våld?

Det som är absolut viktigast för att vara ett föregångsland är att vi på allvar adresserar orsaken till våldet. Genom att sätta fokus på det förebyggande arbetet kan vi förhoppningsvis minska det sexuella våldet i samhället. Därutöver krävs en bra lagstiftning som tar sin utgångspunkt i varje människas okränkbara rätt att själva besluta om sin egen kropp. Införandet av samtyckeslag kommer förhoppningsvis att inspirera fler länder. Att Sverige också resurssätter och satsar mycket pengar på att förebygga våld och på skydd och stöd till brottsoffer visar vi också att det inte bara handlar om vackra ord, utan verkliga prioriteringar.